

Ikt. szám: B - 2500/2019

Éves összefoglaló, belső ellenőri jelentés

Kiskőrös Város Önkormányzatánál a 2018. évben lefolytatott belső ellenőrzésről

Készült: A 370/2011. (XII.31.) számú Kormányrendelet (továbbiakban Bkr.) 48 §-a és a 49 § (3a) bekezdése szerint, illetve a Nemzetgazdasági Minisztérium 2018. szeptemberében kiadott útmutatója alapján

Összeállította: Kristóf Jánosné belső ellenőr
Law On Conto Könyvvizsgáló és Tanácsadó Zrt

Terjedelem: 23 oldal

Budapest, 2019.02.15

u

Tartalomjegyzék

Vezetői összefoglaló	3. oldal
I. A belső ellenőrzés által végzett tevékenység bemutatása önértékelés alapján	
1) Az éves ellenőrzési tervben foglalt feladatok teljesítésének értékelése	
1/1 A tárgyévre vonatkozó éves ellenőrzési terv teljesítésének értékelése, az ellenőrzések összesítése	4. oldal
1/2 Az Önkormányzatot és Intézményeit, valamint a gazdasági társaságokat érintő ellenőrzések típusainak bemutatása	5. oldal
2) A Kiskörösi Polgármesteri Hivatalt érintő vizsgálatok bemutatása	
2/1 Az Önkormányzatnál és a tulajdonában álló gazdasági társaságánál lefolytatott ellenőrzések ismertetése	7. oldal
2/2 A Kiskörösi Polgármesteri Hivatalnál és az intézményeknél lefolytatott ellenőrzések főbb megállapításai	11. oldal
3) A bizonyosságot adó tevékenységek bemutatása	17. oldal
II. A belső kontrollrendszer működésének értékelése, az ellenőrzési tapasztalatok alapján	
1) Fontosabb javaslatok a belső kontrollrendszer eredményességének érdekében	19. oldal
1/1 A belső kontrollrendszer öt elemének értékelése	20. oldal
1/2 A belső kontroll rendszer öt lényeges és egymással összefüggő eleme működtetésének minősítése	21. oldal
1/3 A kontroll környezet	22. oldal
1/4 Kockázat kezelés	22. oldal
1/5 Kontroll tevékenységek	22. oldal
1/6 Információ és kommunikáció	22. oldal
1/7 Monitoring	23. oldal
III. Az intézkedési tervek megvalósítása	23. oldal

u

Vezetői összefoglaló

A Kiskörösi Polgármesteri Hivatalnál, az ellenőrzésre vonatkozó jogszabályi felhatalmazást biztosította, a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény, az államháztartásról szóló 2011.évi CXCV. törvény, az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról rendelkező 368/2011. (XII. 31.) kormányrendelet, az államháztartás számviteléről szóló 4/2013 (I.11) kormányrendelet és az államháztartásban felmerülő egyes gyakoribb gazdasági események kötelező elszámolási módjáról szóló 38/2013. (IX. 19.) NGM rendelet, valamint a költségvetési szervek belső ellenőrzéséről és belső kontrollrendszeréről szóló 370/2011. (XII. 31.) kormányrendelet (a továbbiakban: Bkr.)

A közpénzek felhasználásában részt vevő államháztartási szervezetek kötelesek belső ellenőrzési rendszert működtetni abból a célból, hogy bizonyosságot nyújtsanak az általa kiépített és működtetett pénzügyi irányítási és kontroll rendszerek megfelelőségét illetően.

A fenti előírásoknak megfelelően, a Kiskörösi Polgármesteri Hivatal, **külső szakértő bevonásával gondoskodott a jogszabályi előírásoknak megfelelő, belső ellenőrzési rendszer kiépítéséről és működtetéséről.**

Az Önkormányzatnál, a 2018. évi, belsőellenőrzési vizsgálatok, a Képviselő-testület által elfogadott és jóváhagyott, belső ellenőrzési terv alapján kerültek lefolytatásra, amelyek teljesítéséről, a Bkr 48. § alapján, a 2018. évi összefoglaló éves jelentés keretein belül, számolunk be.

A belső ellenőrzés jogszabályi kötelezettségének megfelelően, a 2018. évben lefolytatott ellenőrzéseivel, támogatta a stratégiai célok meghatározását. Az érintett gazdálkodó szervezet, a Kiskörösi Polgármesteri Hivatal, módszeresen értékeli, illetve folyamatosan fejleszti a hivatali monitoring, a kontrolling és a minőségbiztosítás hatékonyságát. **Mindezek mellett, a belső ellenőrzés az év folyamán szabályszerűen, az ellenőrzési tervben meghatározott feladatait ellátva működött.**

Az erről szóló, éves összefoglaló jelentés, a belső ellenőrzés adott évi tevékenységének bemutatását, az elért célok és az éves teljesítmény összegzését, illetve az ellenőrzések által tett megállapítások és javaslatok hasznosulásának tapasztalatait tartalmazza. A tartalmára és elkészítésére vonatkozó, részletes előírásokat, a költségvetési szervek belső kontrollrendszeréről és belső ellenőrzéséről szóló, 370/2011 (XII.31) Korm. rendelet 48 §-a tartalmazza.

A Polgármesteri Hivatalnál, valamint az önkormányzathoz tartozó intézményeknél, a 2018. évben is, a tervezés során **kockázatelemzéssel**

kerültek kiválasztásra az ellenőrizendő területek. Erre nézve elvégeztük a kockázati tényezők súlyozását és az ellenőrzések során, annak összesítése a követendő irányokat.

I.

A belső ellenőrzés által végzett tevékenység bemutatása önértékelés alapján (Bkr. 48.§ a) pont)

1. Az éves ellenőrzési tervben foglalt feladatok teljesítésének értékelése

A belső ellenőrzés független, tárgyilagos, bizonyosságot adó és tanácsadó tevékenység, amelynek célja, hogy az Önkormányzat működését fejlessze és eredményességét növelje.

Az ellenőrzés tárgya, a szabályozott, a szabályszerű és hatékony működés feltételeinek és teljesülésének vizsgálatára irányult.

A belső ellenőrzés, minden esetben, a vonatkozó jogszabályoknak megfelelően, Kiskörös Város Önkormányzatának, **2018. évi ellenőrzési terve, az ellenőrzési megbízólevél és az ellenőrzési program alapján történt.**

Kiskörös Város Önkormányzatának **2018. évi ellenőrzési tervét, a Képviselő-testület, a 187/2017 (XII.13) számú Kt. határozattal fogadta el, amelyre nézve, évközi módosítás nem történt.**

A Képviselő-testület által elfogadott, eredeti ellenőrzési terv Kiskörös Város Önkormányzatára, és intézményeire vonatkozóan, 10 ellenőrzést tartalmazott, amelyből egy ellenőrzést csak esetlegesen, soronkívüli ellenőrzésként szerepeltettük a tervben. Ezért a konkrét téma szerint, csak 9 tervezett ellenőrzésről kell beszámolnunk, amelynek teljesítését a következő összesítésben mutatjuk be.

Az ellenőrzés típusa	A tervezett ellenőrzések száma	2019.02.15 ig, elvégzett ellenőrzések száma	2019.03.31 ig, elvégzett ellenőrzések száma	Az összes elvégzett ellenőrzés
Szabályszerűségi	3	2	1	3
Pénzügyi	2	2	0	2
Rendszer	3	3	0	3
Céll ellenőrzés	1	1	0	1
Összesen	9	8	1	9

1./1 A tárgyévre vonatkozó éves ellenőrzési terv teljesítése, az ellenőrzés összesítése

A megvalósult 9 db ellenőrzésről a következők szerint számolunk be

1/2 Az önkormányzati Intézményt, valamint az önkormányzati gazdasági társaságokat érintő, cél- és szabályszerűségi ellenőrzési típusra vonatkozó, 2 db ellenőrzés a következő témákban került lefolytatásra:

- **Ellenőriztük a Városi Könyvtárnál, a működtetésre és az állomány kezelésére vonatkozó jogszabályi változás szerinti módosítások hatályba léptetését, illetve az állományi érték és a központi értékadatok egyezőségét. A vizsgálat célja volt annak megállapítása, hogy a könyvtári tevékenység, a vonatkozó előírásokkal és a belső szabályozással összhangban történik-e, a forgalmi és az állományi adatokat és azt megfelelően dokumentálják-e, mind az Intézményben, mind a Polgármesteri Hivatal Pénzügyi Osztályán.**
- **A Kiskörösi Polgármesteri Hivatal által irányított a KÖRÖSSZOLG Kft működtetése és a közfeladatként ellátott köztisztasági, parkfenntartási, és sport tevékenységi feladatok valamint az intézményi üzemeltetéssel kapcsolatos feladatok ellenőrzése. A kétoldalú közszolgáltatási szerződés alapján ellátott közfeladatok, támogatásaként rendelkezésre álló pénzeszközök felhasználása és az arra vonatkozó elszámolások jogszerűségének biztosítása.**

Az ellenőrzés célja, annak megállapítása, hogy a **KÖRÖSSZOLG Kft működtetése és a közfeladatként ellátott köztisztasági, parkfenntartási, és sporttevékenységi feladatok, valamint hogy szabályozott-e az intézmények üzemeltetésének valamennyi működtetési folyamata, illetve hogy az éves támogatási összeg tervezése és felhasználása a jogszabályoknak és a belső előírásoknak megfelelően történik-e. Vizsgáltuk továbbá, hogy a támogatás felhasználása, a feladatellátás, valamint a támogatás elszámolása teljeskörű-e és hogy kialakították-e és megfelelően működtetik-e az intézményi kontroll rendszert.**

W

2) **A Kiskőrösi Polgármesteri Hivatalt, az Önkormányzatot és az általa fenntartott valamennyi intézményt érintő, a szabályszerűségi, a pénzügyi ellenőrzési típusokra, valamint a rendszer- és a céll ellenőrzésre vonatkozó, 6 db vizsgálat, az alábbi területeken került lefolytatásra:**

- **Vizsgáltuk az ASP programrendszerhez történő csatlakozás követelményeinek, az alapadatok előállítását megelőző, gyakorlati, valamint az adattisztítási témakörhöz tartozó, a csatlakozás folyamatának szabályszerűségét és a migráció lefolytatásának folyamatát.**

Az ellenőrzés célja annak minősítése volt, hogy az Önkormányzatnál, **az ASP rendszert, miként fogadták be és azt szabályszerűen működtetik-e. Kialakították-e a rendszerek működtetését szabályozó belső utasításokat, felelősségi köröket, illetve biztosított-e az ASP rendszerben tárolt adatok védelme.**

- **Ellenőriztük a követelések nyilvántartását és a beszedés érdekében tett intézkedéseket, a behajthatatlan követelések kezelését és ezek kivezetésének folyamatát.**

Vizsgáltuk továbbá a helyi adók kivetésének, beszedésének és az adóhátralékok nyilvántartásának, valamint a kintlévőségek kezelésének és a követelések beszedésének minősítése. Az ellenőrzés célja annak megállapítása volt, hogy az adók kivetése, a bevallások feldolgozása és a forgalmi adatok nyilvántartása megfelel-e a jogszabályi és a helyi előírásoknak.

- **Ellenőriztük az elemi költségvetés összeállítását, az eredeti előirányzatok tagolását és a felhasználási ütemtervet, a likviditási tervet, illetve a módosításokat, a kötelezettségvállalást, az ellenjegyzést, az utalványozást és az érvényesítést, valamint a szakmai teljesítés igazolásokat, illetve a felhasználásokat. Az ellenőrzés célja volt annak megállapítása, hogy a belső szabályzatoknak megfelelően, biztosított-e a költségvetés készítés és az előirányzat-felhasználás jogszerűsége és annak megállapítása, hogy a 2018 évben a költségvetés tervezése, a jogszabályoknak és a belső szabályozási rendnek megfelelően történt-e és hogy a tervezés során, figyelembe vették-e a**

W

gazdaságosság, a hatékonyság és az eredményesség elveit.

- **Ellenőriztük a civil szervezetek és a nemzetiségi önkormányzatok támogatási rendszerét, valamint** hogy az objektív támogatási rendszer biztosítására nézve, a területre vonatkozóan, van-e hatályba helyezett szabályozás és annak alkalmazása megfelel-e a jogszabályi követelményeknek, valamint a belső sajátosságoknak.
- **Ellenőriztük továbbá, az integritásra és a kockázatkezelési eljárásra vonatkozó szabályozás megfelelőségét és alkalmazásának teljeskörűségét.** Az ellenőrzés célja volt, az integrált kockázatkezelési rendszerre vonatkozó jogszabályváltozás követelményeinek való megfelelés minősítése.
- **Rendszervizsgálatra kijelöltük, a vagyon hasznosításra és a nyilvántartásra vonatkozó, a korábbi évek belsőellenőrzési megállapításokra tett intézkedések utóvizsgálatát.**
A vizsgálat célja volt, a vagyonvédelmi követelmények betartásának biztosítása.
Ellenőriztük az Önkormányzat tárgyi eszköz nyilvántartásának, az értékcsökkenés számításának, valamint az ingatlan vagyonkataszter adatainak szabályszerűségi ellenőrzését és elvégeztük az analitikus adatok főkönyvi egyeztetését.
- **Lefolytattuk a pénzügyi és számviteli folyamatok szabályozottságát, valamint felülvizsgáltuk a vonatkozó szabályzatokat.** Vizsgálatunk során ellenőriztük, hogy a belső szabályozás és annak alkalmazása megfelel-e a jogszabályi követelményeknek, valamint a belső sajátosságoknak, biztosított-e a gazdálkodás és a pénzeszközök felhasználásának törvényessége és szabályozottsága illetve, hogy a szabályzatok megfelelnek-e a jogszabályi követelményeknek. **Az ellenőrzés befejeződött az éves jelentés kiadásáig, az érintett területek vezetőivel, kiértékeljük a megállapításokat és a releváns javaslatokat, a jelentés átadására pedig később került sorra.**

Az év folyamán, a fentiekén túl, előre nem tervezett ellenőrzés lefolytatására nem került sor.

2/1 A lefolytatott ellenőrzések főbb megállapításai

Az Önkormányzat Intézményeit, valamint az önkormányzati gazdasági társaságot érintő főbb megállapításaink

- Vizsgálatunk során megállapítottuk, hogy a **Városi Könyvtár, a működtetésre és a pénzügyi, gazdasági folyamatokra vonatkozó szabályzatait, az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény, (a továbbiakban Áht), a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban Möt) illetve a saját rendeletei alapján helyezte hatályba.**

Az Ávr 13.§ (2) bekezdésében előírt, az Intézmény működéséhez kapcsolódó. pénzügyi kihatással járó, jogszabályban nem rendezett kérdéseket, **különös tekintettel a kötelezettségvállalás, a pénzügyi ellenjegyzés, a teljesítésigazolás, az érvényesítés, az utalványozás gyakorlásának módját, valamint a felelős személyek kijelölésének rendjét,** a Polgármesteri Hivatal belső szabályzatai tartalmazzák, amelynek hatálya kiterjesztésre került az Intézményre is.

Az ellenőrzés során megállapítottuk, hogy **az Intézmény, a Polgármesteri Hivatal hatályos, Számviteli Politikáját és a kapcsolódó szabályzatait, a Számlarendet, a Leltározási és Leltárkészítési Szabályzatot, a Pénzkezelési Szabályzatot, az Értékelési Szabályzatot alkalmazza.**

Az Intézmény, a jogszabályi előírásokon alapuló szabályozási kötelezettségnek eleget tett, **elkészítette és hatályba léptette a Szervezeti és Működési Szabályzatát, amely mind formailag, mind tartalmilag megfelelő és amelynek részét képezi az Iratkezelési Szabályzat, a FEUVE Szabályzat, az Ellenőrzési nyomvonal, valamint a Kockázatkezelési Szabályzat is.** Vizsgálatunk során megállapítottuk, hogy **az Intézmény a 2017. év során összességben szabályozott feladatellátást és gazdálkodást folytatott, az alapvető kontrollok működtetése, az érvényesítés és a teljesítés igazolás folyamata kiválóan minősíthető.**

A 2017 évi könyvvezetés és a költségvetési beszámoló készítése is, a számviteli alapelvek és az egyéb vonatkozó jogszabályok figyelembe vételével történt.

Ebből következően, az Intézmény 2017 évi beszámolójának mérlege megbízható és valós képet mutat az Intézmény vagyoni- pénzügyi és jövedelmi helyzetéről.

- **A KÖRÖSSZOLG Kft, a közszolgáltatási szerződés alapján elkészítette üzleti tervét, elszámolt a támogatások felhasználásáról az Önkormányzat felé, az előző negyedév teljesítéséről a negyedévet követő 30 napon belül, az éves teljesítésről pedig a következő év május 31. napjáig köteles elszámolni.**

Ennek a követelménynek valamennyi esetben határidőre és maradéktalanul eleget tett a Támogatott Szervezet.

Az elszámolási kötelezettség teljesítése során, a Társaság igazolni tudta, hogy az elszámolni kívánt összeg rendeltetésszerűen, minden esetben, az Önkormányzat döntése szerinti célnak megfelelően, a közfeladat ellátási szerződésben rögzített keretek között került felhasználásra.

A működési támogatás konkrét mértékét megalapozó, költségkalkulációt, minden esetben, a megkötött támogatási szerződés melléklete tartalmazta. Mindezekon túl, a **Társaság rendelkezik Önköltség számítási Szabályzattal is, amelynek értelmében javasoljuk folyamatosan elvégezni a költségkalkulációt.**

A főkönyvi számlákat megfelelően alábontották az egyes feladatokra kapott bevétel és az abból költségekre fordított pénzeszközök szerint, a ráfordításoknál pedig a költséghelyek, és a költségviselők gyűjtésével biztosították az üzletágankénti, illetve a támogatásonkénti eredmény kimutatást, amely alapját képezte, az önkormányzat felé leadott elszámolásnak.

Vizsgálatunk során megállapítottuk, hogy a Társaság, a jogszabályi előírásokon alapuló szabályozási kötelezettségének eleget tett, elkészítette a Szervezeti és Működési Szabályzatát, amely mind formailag, mind tartalmilag megfelelő. A szabályozottság, **a közfeladatok ellátása, a támogatási összeg elszámolása, munkafolyamatok lefedettsége, az éves költségvetési keret tervezése és felhasználása, a beszerzések és a kifizetések jogossága, a munkaügyi nyilvántartások, a**

ca

besorolások, a vagyon védelem és a célszerinti nyilvántartások, valamint a kontrollrendszer szabályozottsága megfelelő, ezáltal biztosítottak mondható a szabályszerű és eredményes gazdálkodás.

- Hangsúlyozzuk, hogy a vizsgált időszak alatt, az intézményi ellenőrzések során, nem merült fel különleges, intézkedést igénylő kötelezettségszegés, a belsőellenőrzési jelentésben foglalt javaslatok szerinti módosítások és kiegészítések megoldását pedig, utóvizsgálat keretei között fogjuk majd kontrollálni.

2.2) A Polgármesteri Hivatalnál, az Önkormányzatnál és az általa fenntartott valamennyi intézménynél lefolytatott ellenőrzések főbb megállapításai:

- Az ellenőrzés során vizsgáltuk, hogy a **helyi önkormányzatoknak** - egyes kötelező feladatainak informatikai támogatása céljából - **csatlakozniuk kellett a helyi önkormányzatok feladatellátását támogató, a számítástechnikai hálózaton keresztül, távoli, a gyakorlati munkát és az alkalmazást erősítő, az állam által biztosított, elektronikus információs rendszerhez, az önkormányzati ASP rendszerhez.**

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló, **2011. évi CLXXXIX. törvény 114. §-ának módosítása értelmében, a helyi önkormányzat a pénzügyi, ügyviteli és egyéb alapvető feladatok egységes szabályok szerinti elvégzését** és az átláthatóságot biztosító - az állami informatikai rendszerrel összekapcsolható - informatikai rendszert működtet, amely a folyamatos állami pénzügyi ellenőrzés eszközeként is kezelhető.

Az Önkormányzati ASP rendszer, az **Adó, a Gazdálkodási, az Iratkezelési, a Ingatlanvagyon-kataszter, a Hagyatéki leltár és az Ipar-kereskedelmi szakrendszerekből áll.** Ezen felül az önkormányzatok az önkormányzati portál szolgáltatását is igénybe vehetik.

Az Önkormányzati ASP rendszerben, **az Adó és a Gazdálkodási modullal kapcsolatos képzéseken a Polgármesteri Hivatal munkatársai, hiányzás nélkül részt vettek.**

A képzést követően, a Hivatal munkatársai, **nemcsak a szakrendszerek kezelését sajátították el, de a**

W

közszolgálati képzési tervükbe is beilleszthetőek az adott vizsgák eredményei.

Kiskörös Város Önkormányzata, a KÖFOP-1.2.1-VEKOP-16 azonosító számú „Csatlakoztatási konstrukció az önkormányzati ASP rendszer országos kiterjesztése” című projekt keretében, 9.000.000 Ft vissza nem térítendő támogatást kapott az ASP rendszer bevezetéséhez.

Sajnos ennek a támogatásnak a felhasználása nem fedezte teljeskörűen, a rendszer bevezetésével együttjáró többletkiadásokat.

A projekt megvalósítása során, a belső és a külső szabályzatok aktualizálása, új szabályzatok, rendeletek készítése vált szükségessé.

Az ellenőrzés során megállapítottuk, hogy a Polgármesteri Hivatal eleget tett a jogszabály által kötelezően előírt, **Informatikai Biztonsági Szabályzat, az Iratkezelési Szabályzat, a Gazdálkodási Szabályzat és az Adatvédelmi és Adatbiztonsági Szabályzat módosításával az ASP működési rendjéhez való megfeleltetés hatályba léptetésével.**

Vizsgálatunk során megállapítottuk, hogy a migrációs folyamatok **sikeresen lezajlottak. Az Önkormányzati szakrendszerek adatminőségének javítása, migrációja, határidőben és teljeskörűen megvalósult.**

2017. év végén és 2018. elején, a 2017.12.31-i záró adatok migrációja, a projektmenedzsmenti feladatok ellátása, a tesztelés élesítése, az elektronikus közigazgatás feltételeinek biztosítása, a működésfejlesztés és a szabályozási keretek biztosításának végrehajtása, rengeteg plusz feladatot jelentett a Hivatal munkatársainak, ennek ellenére, megfelelő módon végrehajtották a feladatokat, amelyet igazolnak a sikeres migrálási jegyzőkönyvek is.

Vizsgálatunk során megállapítottuk, hogy **a 2017.12.31-i záró adatok megegyeznek a 2018.01.01 ASP rendszerben kimutatott nyitó adatokkal.**

- **Kiskörös Város Önkormányzatának Adóhatósága, a település illetékességi területén biztosította a 24/2015 (XI.26) számú Képviselő testületi rendelete által, a helyi iparüzési adóra vonatkozó feltételek, a helyi**

adókról szóló, 1990 évi C törvény felhatalmazása és rendelkezései, a gépjárműadóra vonatkozó feladatok, a 1991 évi LXXXII törvény, a magánszemélyek kommunális adójáról szóló, Kiskőrös Város Önkormányzata Képviselő-testületének 23/2015 (XI.26 önk.-i) rendelet alapján előírt kötelezettségeinek teljesítését.

Vizsgálatunk során megállapítottuk, hogy a 2017. évben, a helyi adók analitikus nyilvántartását, még a Magyar Államkincstár által kifejlesztett, ONKADO programmal kezelték, az analitikus nyilvántartás adatai pedig követték az évközi változásokat.

Az ASP rendszerre történő átszervezés miatti adatmigrálást, 2018.01.01-i hatállyal végezték el.

Vizsgálatunk során megállapítottuk, hogy az ASP rendszerből a 2018.01.01-i, tételes adózónkénti, nyitó adatállományt nem tudták ugyan kinyerni, a hibátlan migrációs jegyzőkönyvet, azonban rendelkezésünkre bocsátották.

A 2017. évben, az analitikus nyilvántartásokból feladás készült a főkönyvi könyvelés felé, amely tartalmazta az időszak alatt, az adósok állományában bekövetkezett növekedéseket és csökkenéseket, jogcímek szerint.

Vizsgálat során megállapítottuk, hogy az analitikus nyilvántartás minden szükséges és aktuális adatot tartalmazott az adózókról.

Az adókövetelésekre vonatkozólag, az Önkormányzat, megfelelő információkkal rendelkezik. A vizsgált időszakban az Adóhatóság, az előírásoknak megfelelően elszámolta az értékvesztést, a követeléseket pedig minősítik, és megfelelő módon osztályozzák.

Vizsgálatunk során megállapítottuk, hogy 2017.12.31-én, a tételes leltárral alátámasztott mérlegadatok alapján, az adóalanyokkal szemben, 213.233.670 Ft összegű bruttó követelése volt az Önkormányzatnak. Ez az összeg valamennyi helyi adó, illeték és idegen követelést magába foglal és már nem tartalmazza azt a 133.959.021 Ft összegű kintlévőséget, amely a zárási időpontig, értékvesztés címén elszámolásra került.

Az alkalmazott beszédési és behajtási eljárást jogszerűnek és hatékornak tartjuk, az alkalmazott eljárásrend folyamatleírásának és szabályozásának pótlásáról és hatályba léptetéséről pedig, utóellenőrzés során fogunk majd bizonyosságot szerezni.

W

Vizsgálatunk során megállapítottuk, hogy a számviteli szabályok előírásainak és a hatályos szabályzatban foglaltaknak megfelelően, a Pénzügyi Osztály elvégezte. Megállapítottuk továbbá, hogy a Kisrös Város Önkormányzatánál és intézményeinél fennálló, **egyéb követelések minősítését és a szükséges értékvesztések elszámolását, a 2/2018 (I.25) számú önkormányzati rendelet alapján, megfelelően lefolytatták miszerint az 1.187.434 Ft összegű kintlévőség, még az évvárás előtt törlésre került.**

A fentiekén túl, áttekintettük **a végrehajtásra átadott, 2.440.593 Ft összegű, követelések minősítését és kezelését, amelyre nézve megállapítottuk, hogy azokra nézve az eljárás, minden esetben szakszerűnek minősíthető.**

A fentieket összefoglalva javasoljuk, hogy a Hivatal egészítse ki az aktuális számviteli-gazdasági szabályzatait az adókkal kapcsolatos eljárásrend és az adókönyvelési folyamat leírására vonatkozó tételekkel, az államháztartási számviteli szabályokhoz és a jogszabályokban foglaltakhoz alkalmazkodva.

Összességében tehát elmondhatjuk, hogy a behajtási cselekményekről vezetett nyilvántartás megfelelő, az adóügyintézők pedig munkájuk során megfelelően teljesítenek, minden törvényes lehetőséget megragadva, az adó hátralékok beszedésének és behajtásának hatékonysága érdekében, amely eljárást szakszerűnek és elégségesnek tartjuk, azonban, a fent jelzettek szerint, a folyamatleírást, mint a vonatkozó belső szabályzat hatályba léptetését, javasoljuk mielőbb pótolni.

- A Magyarország 2018. évi központi költségvetéséről szóló, 2017. évi C törvény alapján, szakszerűen megtervezték a feladatokhoz igénybe vehető, forrásokat, a költségvetés készítése során pedig alkalmazták, a jogszabályokban és a helyi önkormányzati rendeletekben meghatározott előírásokat.

A költségvetési rendelet-tervezetet 2018. február 15-ig kellett a képviselő-testület elé terjeszteni, **amelynek a Polgármesteri Hivatal, határidőben eleget tudott tenni.**

Az Áht. 23. § (2) bekezdése rögzíti a helyi önkormányzat költségvetési rendeletének tartalmára vonatkozó előírásokat. **Ennek megfelelően alakították ki a**

Polgármesteri Hivatal, a költségvetési rendelet szerkezetét. Jelenleg is hatályban van a költségvetés tartalmára vonatkozó előírásokban, a követelmény, miszerint mind az önkormányzatnál, mind pedig az önkormányzat által irányított költségvetési intézményeknél, **a költségvetési bevételeket és a költségvetési kiadásokat a kötelező és az önként vállalt feladatok szerinti bontásban, kell megjeleníteni. Vizsgálatunk során megállapítottuk, hogy ennek a követelménynek a rendelet megalkotója, maradéktalanul eleget tett.**

Vizsgálatunk során továbbá megállapítottuk, hogy valamennyi önállóan működő és gazdálkodó költségvetési szervezet, az Alapító Okiratban meghatározott tevékenységek és feladatok forrásait, a költségvetés végrehajtásával kapcsolatos sajátos feltételeket, Kiskőrös Város Önkormányzata hatályos költségvetési rendelete tartalmazza.

A költségvetési rendelet, az Áht és az Ávr elvárásainak megfelelően, az előírt adattartalommal készült, a költségvetés tervezésének rendszere pedig, megfelelően kiépített, a folyamatba épített kontrollok megfelelően működnek, a költségvetési rendelet-tervezet adatainak egyeztetését az érintett intézmények vezetőivel, teljeskörűen dokumentálták.

- **A civil és egyéb szervezetek számára, céljelleggel nyújtott önkormányzati támogatások elosztását és mértékét, a 2017. évi költségvetésről szóló rendelet tartalmazza.**

A vizsgált kedvezményezett szervezeteknél, az általános működési, illetve a program szerinti támogatásokról, **az adatlap, valamint a nyilatkozatok benyújtását követően a polgármester határozattal az állandó bizottságok, illetve a képviselő-testület pedig, a mindenkori költségvetés elfogadásával döntött.**

A támogatási szerződések megkötésére, valamennyi vizsgált szervezet esetében sor került. **A támogatás folyósítása, a szerződésekben rögzített összeggel megegyezően és időpontban, minden esetben megtörtént.**

A támogatott szervezetek az elszámoláshoz számlamásolatokat csatoltak, az elszámolást alátámasztó számviteli bizonylatok - a kisebb hiányosságoktól eltekintve - a Számviteli törvény 167 §-ban foglaltaknak megfeleltek.

Ellenőrzésünk során megállapítottuk, hogy a **támogatott szervezetek a kapott támogatást, kizárólag a**

támogatási szerződésben meghatározott időtartam alatt felmerült és a támogatott tevékenység megvalósításához kapcsolódó költségekre fordították, amelyről szabályosan elszámoltak.

- **A Polgármesteri Hivatal belső kontrollrendszerének szabályozottsága és gyakorlata is megfelelően működik, azonban a költségvetési szervek belső kontroll rendszeréről és belső ellenőrzéséről, szóló, 370/2011 (XII.31) Korm.rendelet 2016 októberétől hatályos módosítása, a korábbi kockázatkezelés helyett, integrált kockázatkezelési rendszer működtetését teszi kötelezővé. Következésképpen a Hivatalban, hatályba helyezték az Kockázatkezelési Szabályzatot.**

A 2017 évben és a 2018 évben az ellenőrzés időpontjáig, a szervezeti integritási sértő események nem merültek fel. Az ezirányú szabályzatot elkészítették és hatályba léptették.

- **A vizsgált szervezetek, a vagyongazdálkodását, az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény, a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény illetve a belsőszabályzatok és rendeletek alapján, a hatályos törvények előírásainak megfelelően szabályozták.**

A vagyongazdálkodás stratégiai céljait, a gazdasági programban, a vagyongazdálkodási feladatokat és az önkormányzati vagyonnal való gazdálkodás szabályait, **rendelettel helyezték hatályba.**

Az Önkormányzat, a Hivatal és az intézmények minden **szükséges szabályzattal rendelkeztek, azonban javasoljuk, hogy a gazdálkodásra és a működtetésre irányuló szabályozásokat az Sztv, az Áhsz, az Áht, és a Bkr módosításaival szinkronban, aktualizálják a meglévő szabályozásokat.**

Az Önkormányzat meghatározta az önkormányzati feladatellátást biztosító törzsvagyon körét, nyilvántartási rendjét, **a forgalomképes, a forgalomképtelen és a korlátozottan forgalomképes vagyon körébe tartozó vagyontárgyakat, amelyek elkülönítéséről a számviteli nyilvántartásban gondoskodtak.**

A tárgyi eszközök kezelésére nézve azonban, a **vagyonkataszter felfektetése és adatainak egyeztetése azonban, csak részben került kialakításra.**

Az ingatlanvagyon-kataszter migrációja megtörtént ugyan az ASP rendszerben, annak adattartalma azonban, továbbra sem egyezik a főkönyvi adatokkal, amelynek javítására sajnos, csak a tételes egyeztetés lenne célravezető. Belsőellenőrzési és tanácsadói munkánk során, a tárgyévben igyekszünk majd szakmai és gyakorlati, a munkát segítő tanácsokkal és iránymutatással is segíteni, **a témára nézve, egy későbbi időpontban történő, utóellenőrzés lefolytatásával is.** Vizsgálatunk során megállapítottuk, hogy **folyamatosan megvalósultak, a Földhivatallal történő tételes egyeztetések, ennek ellenére, a kataszteri és a számviteli adatok alaki és formai egyezősége jelenleg nem biztosított, mivel a főkönyvi adatok és a kataszterben szereplő értékadatok eltérést mutatnak.**

Kétségtelen tény, hogy a gazdálkodó szervezetek e területen, igyekeztek eleget tettek, a fenti jogszabályi előírásoknak, ennek ellenére a Kiskőrös Város Önkormányzatának **vagyonkatasztere és a számviteli nyilvántartás egyezősége továbbra is eltérést mutat. (Mindezek mellett azonban, szükséges azt is hangsúlyozni, hogy a témára nézve a korábbi évhez képest, jelentős előrelépés történt.)**

- A Hivatalban történő ellenőrzések során, a fentiekre nézve javaslatainkat nézve megtettük.

Az ellenőrzés során büntető-, szabálysértési, kártérítési, illetve fegyelmi eljárás megindítására okot adó cselekmény, mulasztás, vagy hiányosság gyanúja nem merült fel.

3) A bizonyosságot adó tevékenységet elősegítő és akadályozó tényezők bemutatása (Bkr. 48.§ a - b) pont)

Az ellenőrzés lefolytatásának személyi és tárgyi akadályai nem voltak.

A belső ellenőr és a vizsgálat alá vont költségvetési szerv, illetve az adott munkafolyamat felelősei az ellenőrzés során összehangolták munkájukat. Minden dokumentumhoz és programhoz számunkra hozzáférést biztosítottak.

A vizsgálatokhoz a szükséges anyagot, információt és az elvárható segítséget az ellenőrzés megkapta. Esetenként a vizsgált terület leterheltsége miatt kellett a munkát összehangolni, hogy a vizsgálatok ideje alatt az ellenőrzött területen a munka folyamatosságát ne akadályozza a vizsgálat.

Az ellenőrzés tárgya döntő részben a szabályozott és a hatékony működés feltételeinek és teljesülésének vizsgálata volt.

A jelentéstervezet az ellenőrzött féllel előzetesen egyeztetésre került. A megállapításokkal, javaslatokkal szemben lényeges kifogás nem merült fel. Az ajánlások konkrét, gyakorlatban megvalósítható feladatokat tartalmaztak, megfelelő alapot biztosítva a hatékony és szabályos működéshez.

3/1 Humánerőforrás-ellátottság a belső ellenőrzés területén:

A belső ellenőrzésben résztvevő személyek rendelkeznek a jogszabályoknak megfelelő iskolai és szakmai végzettséggel, az ellenőrzést vezető személy szakirányú egyetemet végzett, megszerezte az okleveles könyvvizsgálói képesítést, és a szükséges szakmai gyakorlatot.

A továbbképzést elsősorban szakmai előadások biztosítják. A belső ellenőr a Nemzetgazdasági Minisztérium által vezetett „Belső ellenőrök névjegyzékében” szerepel, és folyamatosan részt vesz a kötelező továbbképzéseken.

A belsőellenőrzési tervben foglaltak, folyamatosan teljesültek és a szakmai előírások is maradéktalanul betartásra kerültek.

A belső ellenőrzési feladatokat ellátó gazdálkodó szervezet alkalmazottai rendelkeznek az Áht 70 § (4) bek.-ben és a 370/2011 (XII.31) sz. Korm. rendelet 24 §-ában foglalt feltételekkel.

3/2 A belső ellenőr szervezeti és funkcionális függetlenségének biztosítása:

A belső ellenőrzés funkcionális függetlensége 2018. évben teljes körűen biztosított volt. Az ellenőrzési és a tanácsadói feladatokon túl, más feladatba a belső ellenőrzési vezető nem volt bevonva.

3/3 Összeférhetetlenségi esetek (Bkr. 20.§-a alapján):

A 2018. évben a megbizással, illetve az egyes ellenőrzéssel kapcsolatban összeférhetlenség nem merült fel.

A belső ellenőrök, közvetlenül a jogviszonyt gyakorló jegyzőnek alárendelve végezték munkájukat, **az ellenőrzési tevékenységen kívül, más operatív feladatban nem vesznek részt, következésképpen nem állhat fenn az összeférhetlenség vélelme.** (Bkr 18-19 §)

44

3/4 A belső ellenőri jogokkal kapcsolatos esetleges korlátozások bemutatása:

A 2018-as év során, **a belsőellenőrzés munkáját, erőforrás-és információ ellátottsággal kapcsolatos nehézségek nem akadályozták.** Az ellenőrzések során a vizsgálandó iratanyagokhoz és a másodlagos adathordozókhoz való hozzáférés minden esetben biztosított volt, illetve az ellenőrzések során a személyes információk, **az adatszolgáltatás és a magyarázatok valamennyi témában, megfelelően támogatták a belsőellenőrzési feladatok ellátását.**

A belső ellenőrzési tevékenység szakszerűségét, időráfordítását és eredményeit megfelelőnek mondhatjuk.

3/5 A belső ellenőrzés végrehajtását akadályozó tényezők:

A vizsgálatok lefolytatását akadályozó tényező nem merült fel.

3/6 Az ellenőrzés nyilvántartása

A belső ellenőrzési vezető naprakész állapotban tartja a Bkr. 22 § (2) b és 50 § szerinti nyilvántartást, valamint gondoskodik a belsőellenőrzéshez tartozó dokumentumok mappaszerű iratörzéséről. Az eredeti iktatott példányokat a jogszabály szerint, 10 évig kell megőrizni, ennek megfelelő **irattári jel alkalmazásával kerülnek a központi irattárba.** Ezen kívül az iratok **másolatai a belső ellenőr irodájában időrend szerint – az adatvédelmi előírások betartása mellett – kerülnek megőrzésre és az anyagok elektronikusan is hozzáférhetők.**

3/7 Az ellenőrzési tevékenység fejlesztésére vonatkozó javaslatok:

Az önkormányzat részéről adott az igény az ellenőrzési rendszer fejlesztésére, és az ellenőrzési munkára vonatkozólag, amelyre megfelelő lehetőséget biztosít mind a belsőellenőrzéssel megbízott szakember, mind a Belsőellenőrzési Kézikönyv által biztosított feltétel.

A Hivatal minőségbiztosítási dokumentációja alapján, az ellenőrzési tevékenységet bővítik az évenkénti rendszeres belső auditok, a kiszervezett tanácsadói és belső ellenőrzési feladatok ellátása.

A tanácsadó tevékenység bemutatása (Bkr. 48. a - c) pont)

A korábbi évek gyakorlata szerint, **a belső ellenőrzés keretében történő tanácsadásnak kialakult a rendje.**

Legfőbb területei: a gazdálkodást érintő jogszabályi változások, azok értelmezése, költséggazdálkodást érintő kérdések, számviteli és intézményi szabályozottság.

A 2018. évben tanácsadói tevékenységre több esetben is sor került, elsősorban a jogszabályi változások okán. **E tevékenységet fejleszteni szeretnénk olyan formában, hogy az adott költségvetési évben, sorszámoznánk és nyilvántartást vezetnénk ez e körbe felmerült kérdésekről, illetve az adott válaszokról téma szerinti csoportosítással.**

II.

A belső kontrollrendszer működésének értékelése ellenőrzési tapasztalatok alapján (Bkr. 48.§ b) pont)

- 1) **A belső kontrollrendszer szabályszerűségének, gazdaságosságának, hatékonyságának és eredményességének növelése, javítása érdekében tett fontosabb javaslatok (Bkr. 48.§ b - a) pont):**

A vizsgálati jelentések készítése a már évek óta kialakított gyakorlat alkalmazásával történik. **A vizsgálati jelentéstervezetek minden alkalommal egyeztetésre kerülnek az ellenőrzött költségvetési szerv vezetőjével.** Indokolt esetben a szükséges módosítás elvégzése után, a vizsgálati jelentés jóváhagyással kerül véglegesítésre.

Kidolgozott nyomon követési eljárás egyelőre nincs. Az éves tervezéskor a korábban elvégzett vizsgálatok eredményeként megfogalmazott intézkedések számba vétele is megtörténik, mely indokolt esetben az utóvizsgálat szükségszerűségét meghatározza. A határidőkről, a végrehajtásról és a hasznosulásról az utóvizsgálatok mellett, az ellenőrzöttek kötelező beszámolója nyújt információt.

Összességében megállapítható, hogy az ellenőrzések, a helyszíni konzultációkkal, a megállapításokkal és a javaslatokkal mind az intézmények, mind a Hivatal tekintetében **hozzájárultak a belső kontrollrendszer hatékonyabb működéséhez.** Hangsúlyoznunk kell, hogy **folyamatosan, kiemelt figyelmet fordítottunk a szabályozottságra, valamint a folyamatba épített ellenőrzések**

működtetésére, amely figyelem, előre láthatóan, fokozottabban érvényesül majd a 2019. év folyamán.

1/1 A belső kontrollrendszer öt elemének értékelése:

A belső kontrollrendszer a költségvetési szerv által, a kockázatok kezelésére vonatkozó és a tárgyilagos bizonyosság megszerzése érdekében kialakított **folyamatrendszer, mely azt a célt szolgálja, hogy a költségvetési szerv megvalósítsa az alábbi célokat:**

- a működés és a gazdálkodás során a tevékenységeket és a műveleteket **szabályszerűen, valamint a megbízható gazdálkodás elveivel, a gazdaságossággal, a hatékonysággal és az eredményességgel összhangban történő teljesítése.**
- **Továbbá biztosítsa az elszámolási kötelezettségeket,**
- **valamint védje a szervezet erőforrásait a veszteségektől és a nem rendeltetésszerű használattól.**

A költségvetési szerv vezetője, a működés folyamataira és sajátosságaira tekintettel, köteles kialakítani, működtetni és fejleszteni a szervezet belső kontrollrendszerét.

A belső kontrollrendszer tartalmazza mindazon elveket, eljárásokat és belső szabályzatokat, melyek alapján a költségvetési szerv érvényesítheti, a feladatok ellátására szolgáló előirányzatokkal, a létszámmal és a vagyonnal való szabályszerű, gazdaságos, hatékony és eredményes gazdálkodási követelményeket.

Kiskörös Város Önkormányzata megkezdte a belső kontrollrendszer kialakítását és előkészítés alatt áll, az erre vonatkozó belső szabályozás.

A szabályozás kialakításakor, figyelembe kell venni, a Nemzetgazdasági Minisztérium által készített, Belső Kontroll Kézikönyv mintát, amely aktualizálásra került.

A belső kontroll műveletek sora, szerves részét képezi annak a módszernek, amelyek jelen vannak a költségvetési szerv minden tevékenységében és azokban folyamatosan végbemennek, **ahogyan a vezetés a szervezetet működteti.**

A belső kontroll egy összetett folyamat, amelyet a költségvetési szerv vezetése és dolgozói, a 2018-as év

ca

folyamán megvalósítottak, a kontroll pedig folyamatosan alkalmazkodni fog a szervezetet érintő változásokhoz.

A belső kontroll közvetlenül a költségvetési szerv céljaihoz kapcsolódó vezetés által használt eszköz, ugyanakkor **valamennyi dolgozó is fontos szerepet lát el abban a folyamatban, amely a szervezetben történik.**

A belső kontroll kialakítása a vezetők részéről kezdeményező magatartást és kommunikációs tevékenységet követel a dolgozókkal kapcsolatosan.

1/2 A belső kontroll rendszer öt lényeges és egymással összefüggő eleme működtetésének minősítése:

1. a kontrollkörnyezet,
2. a kockázatkezelési rendszer,
3. a kontrolltevékenységek,
4. az információ és kommunikáció,
5. a nyomonkövetési rendszer (monitoring)

A költségvetési szerv belső kontrollrendszerének keretében, az önkormányzatnál, **2019-től kezdődően, a kontrolltevékenységek részeként, minden tevékenységre vonatkozólag biztosítható lehet a folyamatba épített, az előzetes és az utólagos, illetve a vezetői ellenőrzés, a FEUVE szabályszerű működtetése.**

A belső kontrollrendszer lényege, hogy az érintett, összekapcsolt elemek **nem egyszeri tevékenységet jelentenek, hanem folyamatokat, az intézkedések és a tevékenységek sorozatát, kontrollpontok alkalmazását tartalmazzák.**

1/3 Kontrollkörnyezet:

Az ellenőrzés által elvégzett vizsgálatok eredményeként, a külső körülményekre is tekintettel, **megfelelőnek tartjuk a kontrollkörnyezet minden területét,** a célok és a szervezeti felépítés, a belső szabályzatok, a feladat- és hatáskörök, valamint a folyamatok meghatározása és dokumentálása, a humán erőforrás, az etikai értékek és az integritás, a működés és feltételeinek intézményi szabályozott biztosítása. A gazdálkodást és a működést érintő szabályozások felülvizsgálata és aktualizálása folyamatos.

Alapvetően a belső szabályozottság és annak betartása biztosítja a megfelelő kontrollkörnyezetet, amely az ellenőrzések tapasztalatai szerint, megfelelő a Hivatalnál és az Intézményeknél is.

W

1/4 Kockázatkezelés:

Az intézményi kockázatkezelésre vonatkozóan, az intézmények nem rendelkeznek írásos dokumentációval, a Polgármesteri Hivatalnál, a Szervezeti és Működési Szabályzat, illetve a Belső Ellenőrzési Kézikönyv tartalmazza az ezirányú kötelezettségeket.

Az intézményi szintű kockázatelemzés rendje kialakítás alatt van.

1/5 Kontrolltevékenységek:

A kiadmányozási, a jóváhagyási és az engedélyezési folyamatok során, az ellenőrzött szervezetek mindegyikében működnek a kontrolltevékenységek. A gazdálkodási folyamatok esetében különösen kiemelt ennek dokumentálása.

A bejövő információkhoz való hozzáférés lehetősége az aláírási jogok gyakorlása, és a folyamatba épített ellenőrzés, valamennyi ellenőrzött szervezetnél hatékonyan működik (pl. teljesítés-igazolás, utalványozás, ellenjegyzés, érvényesítés, pénztárellenőrzés, egyeztetések elvégzésének igazolása stb.)

1/6 Információ és kommunikáció:

Az Önkormányzat és a Hivatal is rendelkezik a **kapcsolódó szabályzatokkal** az információk áramoltatásához, az információs technológiát használja.

Az iratkezelési szabályzat megfelel a törvényi előírásoknak, az alkalmazott iktatási rendszerrel (elektronikus) összefüggésben, megfelelően írja elő a hozzáférési jogosultságokat.

Az ellenőrzött szervezetekben, **a kialakított információs rendszerek**, mint például a közvetlen kapcsolattartás, a hivatali út betartása, a vezetői értekezletek gyakorlata, az információk kiadásának rendje, **biztosítják az információk megfelelő áramlását.**

1/7 Monitoring:

A belső kontrollrendszer működéséről **a beszámolás a belső ellenőrzési jelentések és az éves összefoglaló ellenőrzési jelentésben történik. A monitoring részletes értékelését pedig, jelen beszámolóban leírtak tartalmazzák.**

Az intézményeken belüli monitoring működtetése, **a kis intézmények esetében, alapvetően biztosított az információk vezetőnél való összehangolásával.**

A Hivatal tekintetében, pedig a vezetői szintek jelentenek különböző monitoring lehetőségeket. A visszacsatolásokra nézve – egyelőre – jó megoldásnak tartjuk, a gyakorlatban is

W

alkalmazott, vezetői értekezletek megtartását, emlékeztetők vezetési kötelezettsége mellett.

Az ellenőrzések megállapításainak nyomon követését, az intézkedési tervek végrehajtásáról szóló beszámolások, illetve szükség esetén, az utóellenőrzések biztosítják.

III.

Az intézkedési tervek megvalósítása

Mind az Önkormányzatra és intézményeire vonatkozó, mind a Hivatalban történő ellenőrzésünk során, javaslatainkat továbbítottuk a vezetők felé.

Intézkedési tervet igénylő megállapítás nem történt, mivel a működtetés és az adatbiztonság jól szervezett, intézkedést igénylő mulasztást, vagy hibás ügykezelést nem tapasztaltunk, ezért csak az integritást sértő események kezelésére vonatkozólag és a kontrollkörnyezet szabályozására tettünk javaslatokat.

Budapest, 2019.02.15.

Kristóf Jánosné

belső ellenőrzési vezető

LAW on CONTO
Könyvvizsgáló Zrt.
1074 Budapest, Rákóczi u. 68. I/9.

